

Редакція:

29.09.2020

Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 23 "Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін"

Наказ Міністерства фінансів України
від 18 червня 2001 року N 303

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
23 червня 2001 р. за N 539/5730

Із змінами і доповненнями, внесеними
наказами Міністерства фінансів України
від 25 листопада 2002 року N 989,
від 24 вересня 2003 року N 549,
від 25 вересня 2009 року N 1125,
від 9 грудня 2011 року N 1591,
від 27 червня 2013 року N 627,
від 29 вересня 2020 року N 588

(У заголовку та тексті наказу слова "Положення (стандарт)" у всіх відмінках та числах замінено словами "Національне положення (стандарт)" у відповідних відмінках та числах згідно з наказом Міністерства фінансів України від 29 вересня 2020 року N 588)

На виконання Програми реформування системи бухгалтерського обліку із застосуванням міжнародних стандартів, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 1998 року N 1706, і відповідно до статей 1 і 6 Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" **НАКАЗУЮ:**

Затвердити схвалене Методологічною радою з бухгалтерського обліку Міністерства фінансів України Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 23 "Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін", що додається.

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом Міністерства фінансів України
від 18 червня 2001 р. N 303

Зареєстровано

в Міністерстві юстиції України
23 червня 2001 р. за N 539/5730

Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 23 "Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін"

(У заголовку та тексті Положення слова "Положення (стандарт)" у всіх відмінках та числах замінено словами "Національне положення (стандарт)" у відповідних відмінках та числах згідно з наказом Міністерства фінансів України від 29 вересня 2020 року N 588)

Загальні положення

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 23 "Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін" /далі - Національне положення (стандарт) 23/ визначає методологічні засади формування інформації про операції пов'язаних сторін та її розкриття у фінансовій звітності.

2. Норми Національного положення (стандарту) 23 застосовуються підприємствами, організаціями та іншими юридичними особами (далі - підприємства) незалежно від форм власності (крім бюджетних установ та підприємств, які відповідно до законодавства складають фінансову звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності) щодо операцій пов'язаних сторін.

(пункт 2 із змінами, внесеними згідно з наказом
Міністерства фінансів України від 09.12.2011 р. N 1591)

3. Пов'язаними сторонами вважаються:

3.1 підприємства, які перебувають під контролем або суттєвим впливом інших осіб;

3.2 підприємства і фізичні особи, які прямо або опосередковано здійснюють контроль над підприємством або суттєво впливають на його діяльність, а також близькі члени родини такої фізичної особи.

(підпункт 3.2 із змінами, внесеними згідно з наказом
Міністерства фінансів України від 25.11.2002 р. N 989)

Перелік пов'язаних сторін визначається підприємством, враховуючи сутність відносин, а не лише юридичну форму (превалювання сутності над формою). Відносини між пов'язаними сторонами це, зокрема, відносини: материнського (холдингового) і його дочірніх підприємств; спільного підприємства і контрольних учасників спільної діяльності; підприємства-інвестора і його асоційованих підприємств; підприємства і фізичних осіб, які здійснюють контроль або мають суттєвий вплив на це підприємство, а також відносини цього підприємства з близькими членами родини кожної такої фізичної особи; підприємства і його керівника та інших осіб, які

належать до провідного управлінського персоналу підприємства, а також близьких членів родини таких осіб.

(абзац другий підпункту 3.2 пункту 3 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства фінансів України від 24.09.2003 р. N 549)

4. Терміни, що використовуються у Національних положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку, мають таке значення:

Асоційоване підприємство - підприємство, на яке інвестор має суттєвий вплив і яке не є дочірнім або спільним підприємством інвестора.

(пункт 4 доповнено новим абзацом другим згідно з наказом Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. N 627, у зв'язку з цим абзаци другий - четвертий вважати відповідно абзацами третім - п'ятим)

Близькі члени родини - чоловік або дружина і родичі (визнані такими згідно із законодавством) фізичної особи, що є пов'язаною стороною, які можуть впливати або перебувають під впливом такої фізичної особи щодо прийняття рішень з фінансової, господарської та комерційної політики підприємства.

(абзац третій пункту 4 в редакції наказу Міністерства фінансів України від 25.11.2002 р. N 989)

Операції пов'язаних сторін - передача активів або зобов'язань однією пов'язаною стороною іншим пов'язаним сторонам.

Пов'язані сторони - особи, стосунки між якими обумовлюють можливість однієї сторони контролювати іншу або здійснювати суттєвий вплив на прийняття фінансових і оперативних рішень іншою стороною.

(пункт 4 доповнено новим абзацом п'ятим згідно з наказом Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. N 627, у зв'язку з цим абзац п'ятий вважати абзацом шостим)

Провідний управлінський персонал - персонал, відповідальний за керівництво, планування та контролювання діяльності підприємства.

Операції пов'язаних сторін

5. До операцій пов'язаних сторін, зокрема, належать:

5.1 придбання або продаж готової продукції (товарів, робіт, послуг);

5.2 придбання або продаж інших активів;

5.3 операції за агентськими угодами;

5.4 орендні операції;

5.5 операції за ліцензійними угодами (передача об'єктів промислової власності тощо);

5.6 фінансові операції;

5.7 надання та отримання гарантій та застав;

5.8 операції з провідним управлінським персоналом та з його близькими членами родини.

(підпункт 5.8 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства фінансів України від 25.11.2002 р. N 989)

6. Оцінка активів або зобов'язань в операціях пов'язаних сторін здійснюється, зокрема, такими методами:

(пункт 6 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства фінансів України від 25.11.2002 р. N 989)

6.1 порівнюваної неконтрольованої ціни;

6.2 ціни перепродажу;

6.3 "витрати плюс";

6.4 балансової вартості.

7. За методом порівнюваної неконтрольованої ціни застосовується ціна, яка визначається за ціною на аналогічну готову продукцію (товари, роботи, послуги), що реалізується не пов'язаному з продавцем покупцеві за звичайних умов діяльності.

8. За методом ціни перепродажу застосовується ціна готової продукції (товарів, робіт, послуг) за вирахуванням відповідної націнки.

9. За методом "витрати плюс" застосовується ціна, що складається з собівартості готової продукції (товарів, робіт, послуг), яку визначає продавець, і відповідної націнки.

10. За методом балансової вартості оцінка активів або зобов'язань здійснюється за балансовою вартістю, що визначається згідно з відповідним Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку.

Розкриття інформації

11. У примітках до фінансової звітності за наявності операцій пов'язаних сторін наводиться така інформація:

11.1 характер відносин між пов'язаними сторонами;

11.2 види та обсяги операцій (сума або частка у загальному обсязі) пов'язаних сторін;

11.3 використані методи оцінки активів і зобов'язань в операціях пов'язаних сторін;

11.4 суми дебіторської та кредиторської заборгованості за операціями пов'язаних сторін.

12. Якщо одна пов'язана сторона здійснює контроль або перебуває під контролем іншої пов'язаної сторони, то інформація про характер відносин пов'язаних сторін наводиться незалежно від наявності операцій між ними.

13. Інформація, передбачена пунктом 11 Національного положення (стандарту) 23, може не наводитися у примітках до:

13.1 консолідованої фінансової звітності щодо внутрішньогрупових операцій;

13.2 фінансової звітності материнського (холдингового) підприємства, якщо вона оприлюднюється разом з консолідованою фінансовою звітністю;

13.3 фінансової звітності дочірнього підприємства, яке є юридичною особою за законодавством України та знаходиться у повній власності материнського (холдингового) підприємства, яке також є юридичною особою за законодавством України та оприлюднює консолідовану фінансову звітність.

13.4. Підпункт 13.4 пункту 13 виключено

(згідно з наказом Міністерства
фінансів України від 24.09.2003 р. N 549)

14. Інформація про операції з асоційованими підприємствами, які обліковуються інвестором за методом участі в капіталі, наводиться у фінансовій звітності відповідно до пункту 11 Національного положення (стандарту) 23.

(пункт 14 із змінами, внесеними згідно з наказом
Міністерства фінансів України від 25.11.2002 р. N 989)

15. У примітках до фінансової звітності наводиться інформація про одержані від підприємства провідним управлінським персоналом:

15.1. Поточні виплати.

15.2. Інші довгострокові виплати.

15.3. Виплати по закінченні трудової діяльності.

15.4. Виплати при звільненні.

15.5. Платежі на основі акцій.

15.6. Позики.

(Положення доповнено пунктом 15 згідно з наказом
Міністерства фінансів України від 25.09.2009 р. N 1125)

Начальник Управління
методології бухгалтерського
обліку у виробничій сфері

В. М. Пархоменко